

Nagymelteságu Gróf, Kormányzó,
Kegyelmes Uram,

Mikorra Excellenciád ezt olvasni
fogja, már híreim letz, hogy Magyar
országunk legelső Hölgye, többi már,
vines.

Mert az cseredes gróf által legóvako-
dóban, Mart. 12d. a katal reggelén
Gr. Degenfeldner lett megírás, már
nyilvánítva letz addig Excellenciád
előtt, mivel az Erdélyi Hiradi, e:
gyűlésének mostanig kikötetes itzga.
állásáról tudósítva már, ma, ege:
met is.

Folyvást tudakozódom volt arról
a néhai biztosi Grófúrnál, istan-
gr. Vass Györgyének híreit. Napot:
szada ezemben forgott Excellenciád
s a jó híreire, feltételeim volt,
Adam gróffal is biztosi felőle,
ki kérésre szándékozott, hogy
in meg a hónap 20 délezi indulól
be. De már elhalad e szomorító
évet közbe jötté miatt, már lehetne.
gamer hallom, Excellenciádna is
kijöttés, kijöbbe pedig úgy mire
mennem

menem, erde 5-6 napra, mere
Majus 15-jei adizamolatai
mat kell kezdennem.

Fajdalom van elmozlve raj-
tam, biztelet is hala erdeci
kizott.

Isten tartsa Excellenciadalt,
Nagy örömmel, hogy Erdely
aranyira becsüli.

Magamat ajánlván, va-
gyis haladatos biztelel

Excellenciadalt

alázatos szolgája:

Döbrentei Gábor

Buda, márc. 5. 1844.

Buda, június 7d. 1844.

Nagyméltóságú Gróf,

Erdélyi Királyi Főkormányzó,
Kegyetlen Uram.Kris Bálint, pesten tartó képviselő,
a szentesi reform napjára hoz-
tam jött kérdni, hogy ötet
Excellenciád kegyes pártfo-
gásába ajánlanam.Ohajtanám, hogy legyen a nemzeti
múzeumnál képművelők, mi-
dion majd a Pyrdor ajándé-
kosta festésével ott felállítat-
nak, és ekkor minden fi-
tis házára névelni igyekezni
bebizonyítani odaillő ségét, gar-
cym kell, nekem is tud hely egy
két jobában.Esedezete hála az, hogy
Excellenciád felőle a Nádor
főherceg

főherceg ö fenntartását egy
két józot mondani méltó-
tatni.

Az ember nem lángol, mine
festő, esetet nem stanzia
fel forró képzelen, vnajai:
van nem szelidkesít gyengid.
seg, de compositiohoz van
ere, ezen éz itélettel ítes,
a festőri nagy műver méltola.
tához a művészet iskolák
külön külön jellemet tudja,
maga is eleve szerez, lebrük.
te becsületet. S egy örme
es látogatás előtt mutató
magyarazónar helyin lenne.

Kubinyi Agostin muzcum
lgargab megérte említette
már ő cs. kir. főhercegségi.
né, és nem mondott ellene.
En, kegyetlen uram, foly-
vást

vást keretes hozam folyam.
din, a mennyire költsé telik,
segítgetni, gyönyörűségem
érzem ha másnak sorsán va,
lancie simithatok.

Ezen érzelmem batorit Ex.
cellentziához, kinek nagybe.
cü kegyességbe magam
ajálván vagyor haladatos
bizsülettel

Excellentziád

alázatos szolgája,
Döbrentei Gábor,
E Kis Balintse pártolta volt, mely
mindene monda, a bizsület emle,
kezei néhai Méltóságos Grófú is.

... med fira pider, magara ude hage
 ... kuttare hallaisomom cyclidde.
 ... Saggiol uerem leksem, gondolan
 ... kigy majd kaptol. Araban orim
 ... met olvasam, nidein wls Excel.
 ... lonyaiduar 102 orome, melts
 ... megniszetelkese, gondolan majd
 ... in meg arbor megyel. nichor
 ... iudibi egyedil van. En meg
 ... hai, a nige magyar hivatalos
 ... nyelven mondrom, quod differetur
 ... non auferretur, vagy a mai mode
 ... kiralytol le, eletre kaptol igazi
 ... magyarom: a mi hatalad nem ma:
 ...

... kien tartsa Excellenciad
 ... addig is, aquitaura egyek:
 ... segeben idamom, kigy in,
 ... igaz, kigyteluje, hivatal emb.
 ... getoje, jehol, eke, erezlepe
 ... magam beger, letebeti:
 ... A Brassoban, kigyttom, egy
 ... Angol kiadra, muskandol is ir:
 ... Karol in semmit, sem tudol.
 ... Magam ajatala usar, mely
 ... nyelvettel oriltis,
 ... Excellenciad, alazatos, boldgija
 ... Dobrenesi Gabor, ur

getései mint magyarról írottak, valának
említésre, de a társaság által megbízott
B. Eötvös, örmény nyelvűeknél találta. Ha:
nelt velem Jandovic, Mirlor közlöttem.

Mit parancsol ezetre nézve Excellen-
tziád, készséggel várom.

En' igen szerettem volna ez új ívben a
R. m. nyelvemlékek IV° kötetéhez, melyből 9 ív
nég kézen áll, ismét vagy 20-25 ívvel le-
nyomatni, s egy a IV° kötet első felet
közreadni, mely módokkal olgós lehetne,
könnyebben lett volna vehető. Nem tudom
még bizonyosan mi történe a nagygyűlés ve-
gével, mert 2 utolsó napján a jegyek kijött nem
mentem által, s azóta Pesten sem va-
lár. Csak hallom hogy egy ember, egészen mag-
yarsági s fizetés nélküli elhuzatni akarja.
Mikor visszatér, úgy ezem, igazán talán még
történet, ki annak huzásához képes in-
tézim hatalomig eltemet, uti költőjeimmel
szar egyegy részeken kíváncsan, s tárgyhoz
könyveket vettem, sőt előre dolgoznom,
mire helyett egyebet tettem volna, de, nincs
történet, baj s gát nélkül, is feltűnt az írás-
ban is a méltalom védelme, elni fog az ígér-
ség.

A ki a három btunyadin nemes lángora
nem gyűl, kegyelmes uram azt nem szar
kiüzni hanem ki kell verni a magyar
korona birodalmából. Sőt én emlékeztetem
Excell-

Excellenciádat, ha megkapta-e már Csulnáról
azon iratot, melyet megkeresni nérem De-
ván 1846. Noyera László főispán a magyar
levéltárról, egy tisztelet egy új sponori Törvöl ál-
tal ígerte. Ha Erdély főkörmányosa nem
jött hozzá, egy sendi se.

Boldog üzentendőt Excellenciádnak, mind-
járt legelső napja reggelin kíváncsan gondo-
latomban, mit most ki is ír.

Minap közlöm gróf Degenfelddel, midin huz-
za nálam szerezniem irat, May Mirlor
elöttem még November végén lett azon nyilatkoz-
zatot, hogy, ide nevezetése esetére a budai
ház első emeletén igen is ki fogna bírteni.
De arról, hogy az országbíróhoz főigazgatója ki
legyen, még mindig kétes a hír, vagy azonban
átaljánosan ohajtszár.

Szögyinyi László ő családja már itt van
A néhai Végli Istvánhoz házat fogadta ki,
szaniszló az új püspök tanácsos pedig Ming
ő családja szállítását szentgyörgyre.

A főherceg nádor egész örömeit leli a
magyar nyelvű a Helytartótanácsnál már
folyamatba tetelen, miben az én tisztelet
járom, gr. Keglerich Gábor ő családja is teljes letti.
böl segíti. Elni kezdünk.

Magam ajánlásával, vagyok haladatos tisz-
telettel
Excellenciádnak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

alázatos szolgája:
Döbrentei Gábor
m/2

Nagyméltóságú Gróf Tokormányzó, Főispán,
magyar Akadémiai Elnök Ura,
Kegyelmes Uram,

Tegnapelőtt esad azért ment által Pestre, gőzha:
jön, hogy fejér Györggyel személyesen végezze.
Szóval is megmondá hát, a mit már megírtam,
még egy példánnyal nem szolgálhat, többé, hanem
ha Excellenciád öccse látzó, átengedi a ma:
gáért, ki úgy is feunthagyott, mondá, folyta:
tölg, vitelivel. Egyébiránt ő az igazán átadot.
táért, a hogy, alligja, ki van fizetve, tehát
a háznál kéredett el a példány. Attólam
volt a X^o Tomus II. is VII° volumeneire is most
fejér nyugtatványát 5 for. 40 Arrol pengőben,
Louise grófnénál, gr. Degenfeldnél, kár en.
nélfogva megüldötték, lez fejérnél ez öre:
get, látja Excellenciád, milyen pontos biz.
tos vagyok hát in.

Szegény öröki mindás fejérel, aligha soraig
látja már, dolgaiban, mere már pranazkodni
kezde, s most legelőbbet elöttem, hogy szenni
homályosodna, melte faj, minélfogva már nem
igen írhat. "Barátom, mondá a jövő martjus
elsőjén 80 egyenős lezér, in nomine domini,
egy biz, ides Athámfia" s erre még nem tapasz.
lalt mosolygását láttam. Kér, emám meg Ex.
cellenciádnál ezen kérdésel, ha általvegi e
1400 darab latin okiratai kiadásra, ha igen,
azórai Excellenciádnál adja. Es kérdzseti, mi
kor jö ki a Hungariar kora? s ha jö, abbau
hagyja

Hunyadi Jánoshoz gyűjtött okleveli ki-
csátásának folytatásait. Tovább, van-
e kedve? Excellenciának Gyurikovich-
tól 200 pengő forintot megvenni, ennek
Hunyadiak felvilágosítási iratgyűjtemé-
nyét, melyet Gyurikovich, neki sem ad
olejában. Ezekiről, róla, van egy más
embere, ki, 200 pengő forintot kér, ha-
son gyűjteményeire, melynek Excellenciá-
nem különben nagy hasznát vehetné.

Gyurikovichra nézve azt feleltem neki,
hogy ha az, a person vánsi is nagyban.
Vánsi van kiíva, Excellenciá azon
kér vánsi levéltárából lévő nevesebbeddel
már bír, mivel figyeltetésére, oda jár
szere kiírdótt volt. Minden este hát
szere válogatás után fogna Excellenciá
alruba bogáskozni.

Minden pedig Excellenciá meg nem ven-
né, akkor alulmasini azon régiség-tör-
kenet társulatnak fogna rendelkezése a,
ki adni, mely most van alululoban.

Az országosbiztoság felügyelője maig
sine, kinevezve, minél fogva az Intéz-
vényeire a mind helytartótanácsból
egyenesen, kapom, már magyarád,
minden a tegnapiéit is, melyben
az bizatir van, hogy a Stambulból

már elindult, Bécsbe menő körbe nagykeövet
kérni, kedve érdekesen én is hivatalodjam.

Magamat ajánlottam, haladatos bizalommal
vagyok

Excellenciának

Buda, január 29° 1845.

alázatos szolgálója:
Döbrenyi Gábor

Hosszúréti, Rósnai mellett, júl. 27 1845.

Nagyméltóságú Gróf, valós. belső Titkostanácsos,
Erdélyi Főkörmányzó Úr,
magyar tudós társasági Elnök,
Kegyelmes Uram

Micsoda dolog ez, fogja mondani Excellenciád,
Döbrentei mind hozzám ígértkezett, s most
a szél felsőmagyarországra vivé! Eni pe.
dig azt írom, valósággal megfoghatatlan
is, mert nem csak szél, hanem esemény
nék szélvete forgatott e nyáron ide, hv.
vá ugyan már több év óta ígértkeztem,
de ezen évnek folytatában annyira csak
Erdélybe szándékoztam, hogy oda há:
nem ízben akarék indulni, előző július
13-dikén, másod alkalommal pedig fel va.
13-dikén, másod alkalommal pedig fel va.
la már parárolva kocsim 13-dikára, Pan-
sora felé, merre gőzhajón térni akara-
tam Lugornál be Stunyat megyébe,
harmadikszor meg 14-dikén a pesti par-
ton állott már, gőzhajóra húzandóan
kocsim, s megint oly aradály vágott
közbe, minél fogva azt ismét Budára
kelle vontatnom. Unalmat szerzenél
ezen meg sem álmodott tartóztatásaim,
leírásával, annyit említél csak meg, hogy
végre

végre eljediem, s többet már nem ara-
dék dicsőlni akadálytal, hanem Excel-
lentiaid tiszteletére mentelemet más
időre halasztottam. Itt ugyan Excellen-
tiaid kaczagni fog, rajtam, de az élet-
ben van megfoghatatlanság, intés, nem
egyszer tapasztaltam. En legalább en
magamról egyenesen kivallom.

Julius 22. kút e' tájra indult, hogy
Szepességen a nagykalózi nevetségos
néri Schner's hády részben hűtsem
véremet, s a jövő telen ne lenne
hajom fejtudulással. Utamban pedig
gondolám, megvizsgáló auzsi levellari
is a mennyit kaptól és lehet, mit
Excellentiádhoz mint Elnököm.
23. dicit is jelentet. Julius 23. dicit egy
mine Rimazombat merővárna level
karában jegyit ki lemasoltatásra
20. darabot, 24. dicit Pelsőczön,
12. it, 25. dicit ite Andrássy grófit
Krauznahorkai várában 52. it, melye.
ket mind a három helyről ingyen
fog

fog kapni a m. t. társaság 1000 zig kitü.
Lottó czéljaitól.

Igy akarom megjárni a Szepesváraljai,
s isz atörtomben a Szentbenedeki káptalant
Nádori herestető parancslevellel, mivel me-
gint fizetéstelenül kaptam. S így kívá-
nom a társaságnak teendő ezen szolgál-
lattal legyőzni azon urakat, kit a Rm.
nyelvenléret gyűjtésit s könyvmaratát
mindig, mihelyt résid van dugába dön-
teni törcédnek.

Mehet-e azonban minden czélba vett
helyre? nem tudom bizonyosan, mert elle-
nére a Budapesteni elindulásomborig szé-
pen kiderült idővel, e' hegyes tartomány-
ban mindennap felhőszaradásu záporok
mostar el már több tudat, mihelyt gr.
Andrássy Györgynek, kertiben is Váralján
ma is újabb nagy kára lett.

Itolnap kívánnit innen indulni tovább
mindeztana a gróf domói nagyszéri
vasgyárában nagy örömmel szemlélttem
sikeret homi iparát, s jó szívű társasá-
gában kedves emlékezteteket kaptam.
Excellentiádhoz kitünös tiszteletit iraja
velem.

velem.
 Minden esetre, akár a Szepesség nemzeti
 között járandó, akár majd Bethlen
 bányánál a többi fizikai körül hallgat.
 ra menendek, azon biatással lesz, és
 hogy Excellenciádat Szeptemberben
 Plessen tiszteltem, mert Luiza gróf-
 nőtől ezen hír jöttél hallam, mely
 tudomás valóban nem keveski indítka
 ama, hogy e tájra jőjék a gróf Andrá-
 s Györgynek ez előtt 10 évvel tett ígé-
 resemet teljesítem.

Kolozsvára most megint nem men-
 semire Excellenciánál előre is, a-
 zomban bozánatára esdekel. Büntet-
 re vagyok egy is, mert elegyes kiindó
 érzeléssel tettem erre utamat, a ke-
 zibel végüllete elig kin, a 130 meg-
 nem tarthatása, átok.

Magamat becses kegyeibe ajánlva,
 háladó tisztelettel vagyok

Excellenciánknak

alázatos szolgálója:
 Döbrentei Gábor
 m3

Garan Szentbenedek, aug. 20. 1848.

Nagyméltóságú Gróf, Erdélyi Főkormányzó,
Magyar Akadémiai Elnök Ur,
Kegyelmes Uram.

Excellenciád emlékezete itten is velem jár,
hol a' Geiza Király által 1075^b. építetett
& még épisében femlerü Szentegyház-
hoz ragasztott Kolostor falai között vagyok,
juxta Gyon. Tegnap előtti éjfélt előtt er-
kezim ide, keresszül a redyetz Sturcz
utján, mely egész Szentbernardi emléke-
zetekéig. Meghánytam Szepesváralján
a káptalan nevezetes levéltárát, meg
díjti vármegyét, & most itten dolgozám
tegnap reggel óta, estig. Míg ma, con-
vencialis káplánom, miséjét végzi, az
alatt Excellenciáddal társalgok, siven
melegében, & még utamból akarom, sorai
mat Kolosvárnál eregetni.

Er itt, a' heted levéltár, melyet mostani
utamban megforgattam. Mindeniütt azt lelem
é' tájra is, hogy a' magyar nyelvvel élése-
rad a' reformatio ada' legindább a' Nem-
zet

Zet kebelébe, a mivel azt mondtam,
hogy annak felvilágosítása előttről, ma.
gyar nyelvű iratot sehol se kaptam.
Német nyelvű a Szepesi Kapitányban
1400-tól lettem határjárólevél, mely
a Szepesi németiség szójárásai költ, min
nem írhatta volna hat magyarul vagy
egyidei a Conventualis? Merre a kapta.
lani társulat, renyhe néps volt eleitől
fogva, ottára színe alatt csak maga.
nar élt. Most is a Szepesi Kapitány
jegyzője maga ígéré a tudós társa.
lag számára általam kiválasztottak-
nar ingyen leírását, de én jó móddal
ekére adám a Nagypostmár, hogy
e' dícsőréget Kapitányra tegye magáé.
Itt, Ondrej Kovács János Kapitány a világról
nem engednie azt másnak, minél fogva
mind a helyről ajándékos kap a
társaság. Hogy pedig a temesolais,
hiv, hiteles, bizta legyen mindenütt,
irt uta-

irt utasításimat hagytam, s tegem azt
itt is.

Be gyönyörű ez a Garam völgye, Hegyed.
mes Uram! Mi remítő szépségű az a
dipti imegye, a Játtra Krivánja (horgosa)
alatt, és dipti ujár vagy Strader körül,
meg Rosenberg zugában. Hanem, járál
az elme, midőn setet fenyevesin végig
fut. A' jövendő képzelme azonban e'
más világnak is magyar színt ígér, min
az ifjuság már a Nemzet számára ne-
vekedik.

Mindjárt jö leles Kapitányom, végzem
e' levelemet, hogy a' csomót kibontogya.
tájánál eshessünk megint, mert hol
nap dél felé indulni akarnék innen,
unoraöngimel Prosoni tanulására kell vizga
küldenem.

Aldajom Excellenciára e' vilgyből
is. Magát pedig Kegyeségébe ajánlja
Excellenciánál

híszelő fogója:
Döbrentei Gábor

240/912 2000.

Budán, aug. 31. d. évi 1845.

Megtudván hogy Garanszeubenederen nem ad
 hatom fel e levelemet postára, magammal
 hozám ide, s megérkeztem után, tegnap
 tiszteln itt Excellenciádnak Honzúrét
 vól. irt tudósításomra bejes valaszt.
 Örvendte olvasám ebből Excellenciád
 nál, Kolosvárról ide az edesb szöls
 helyekre érrendőjét, midip én a feny-
 vesé közül itt már szölnhető helyen
 vagyok. Akkor tibet mondol utamról,
 azon megtünderezte, emről, mely két-
 ker felpárolt kocimat, nem Erdélynek,
 hanem Lengyelország felé lendítette.

A mi hatadt azonban, nem maradt
 el, egészen. Magammal hozom én még
 Excellenciád kegyelmét Kolosvári la-
 kából, bár vām tejezte kaphat.
 nām azt ott leendő kertjében is, mert
 akkor Excellenciáddal, a lánzhidnál
 tarhata's előtt, még kézzel lehetne szem-
 cím tarsallódnom.

Ujirta tisztelettel vagyok
 Excellenciádnak
 aláírás, szolgálója
 Döbrentei Gábor
 mh

Vasárnap

Buda, novemb. 26.

Nagyméltóságú Gróf, Főkörmányzó,
Kegyelmes Uram,

A mint Szerencsém lön Excellen-
szjának novemb. hójén költ
beeser megbízását olvasnom,
másnap azonnal mentem Pest.
re Lueffhez, megnézni a mű-
kiállításí nyeresiményel sorjegy-
zérét s vágytam örömmel fel-
kiálthatnom. De, csak közlőjái-
rás mutatkozott! Kijött 3406,
2695, 2609, 3092, Excellenzján számai
3407, 2694, 2607, 3089, a többi fixen-
egy pedig még távolabb jár. Későb-
ben azért írom meg, ámbar a Mii-
tóságú Grófnénál Pesten mindjárt
el

elbocsátom a nemnyereséért, mivel
Lueff csak gyertyavilágnál ol-
vára fel előttem a számszó
összevetését, s magam adartam
sorjegyzékhez jutni, azt pedig
utánjárásomra is csak tegnap
kaphattam. Kiváram most ennek
karajára veres irónnal Excel.
leutziád számait s küldöm, ki-
szelévelen átadot a nagy fel-
tevéből, mert az egész együtt csak
örüléssel nevelni a postaköltséget.

Igen örvendő olvastam Excel.
leutziád levelében Kolosvárra
szerecsés megérkezését, miből
azt is láthatom, hogy a Jász-
földön tett rendelésem jó si-
kerű volt. Ohajtom, hogy 1844-
ben utamat Kolosvárra én
is kívánságom szerint tehessem.

Kedvemre töltim megint egy
estémel a Meltóságos Grófne.
nál

nál tegnap a "Kegyenez" költé-
rinek is társaságában, ki hol-
nap indul vissza jeles pályájára
Pozsonba. Természet szerint az
Országgyűlésen most fennforgó
nyelvi ügyről folyt beszéd, s
jelöltem, hogy gróf festeties
Vinczénél magyar költője tet-
tül, s én megemlítim a Gróf-
német, hogy e győzelmemet
Excelleutziádnak megírom.

Semmi különöset nem tudok
Budapesten, a mit Excelleu-
tziád a hírlapokból nem
olvashatna.

Magamat nagybecsű kegyes.
segítségé ajálván, háládatos
bizszelettel öröklök
Excelleutziádnak

alázatos szolgája:
Döbrentei Gábor
m/3